

BLUMENTÁL

Ročník XXI

Číslo 9

September 2010

Oroduj za nás, Matka Sedembolestná!

V národoch, kde je evidentná prítomnosť Katolíckej cirkvi, sú určité sviatky cirkevného charakteru, ktoré sú aj na spoločenskej úrovni považované za sviatky národného významu. Pre Írov je mimoriadne dôležitý sviatok sv. Patrika, v Mexiku okázalo slávia sviatok Panny Márie Guadalupskej. Čo asi inšpirovalo našich predkov, že si za svoju nebeskú patrónku vybrali práve Pannu Máriu Sedembolestnú? Nepochybne je to bolesť a utrpenie, ktoré sprevádzali život Panny Márie. A je to práve aj bolesť a utrpenie, ktoré sú súčasťou dejín nášho národa. Táto skutočnosť akoby napomohla nášmu ľudu nielen nájsť niekoho, s kým sa možno identifikovať v životnom príbehu poznačenom utrpením, ale zároveň aj hľadať útechu a riešenie vlastných životných kríží.

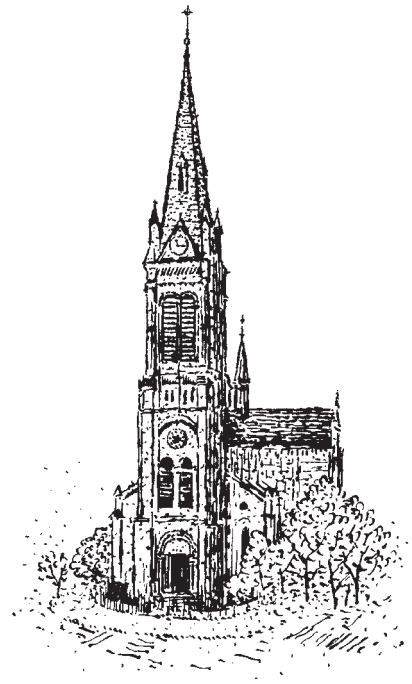
Máriina životná púť bola lemovaná mnohými bolesťami. Trpela, keď sa v jeruzalemskom chráme z úst Simeona dozvedela zdruvujúcu predpoveď o svojom dieťati. Trpela, keď spolu s Jozefom utiekali do Egypta, aby dieťa zostalo v bezpečí pred Herodesom. Prežívala úzkosť, keď Ježiša tri dni hľadali, keď sa im stratil na prvej spoločnej púti do Jeruzalema. Jej srdce so žiaľom vnímalo, ako jej dieťa ponižovali na krížovej ceste. Meč bolesti ju prenikol, keď jej nevinný syn na kríži zomieral. S uboleným vnútrom držala v náručí jeho bezvládne telo, keď ho zložili z kríža. A napokon prežívala to, čo si nepraje žiaden rodič: byť na pohrebe vlastného dieťaťa. Toto je tých známych Sedem bolestí, ktoré sa počas stáročí stali námetom rôznych ľudových pobožností. Samozrejme, mohli by sme vymenovať mnoho iných situácií z Máriinho života, ktoré hovoria o jej utrpeniach.

Nielen v jej živote, ale ani v dejinách ľudstva, ako ani v osobných príbehoch mnohých ľudí nebola a nie je núdza o bolesť, utrpenie a slzy. Náš niekdajší profesor filozofie Dr. Silvester Šoka nám raz na prednáške spomínal, že ako mladý kňaz a začínajúci učiteľ náboženstva v povojnových rokoch počul v zborovni z úst istej kolegyne židovského pôvodu tieto slová: „Vyrastala som v rodine hlboko nábožensky založenej. Ale keď som cez vojnu zažila stratu rodičov, súrodencov a väčšiny príbuzenstva v koncentrákoch, začala som si klásť otázku: „Je možné, aby Boh, ak existuje, dopustil niečo také strašné?“ Odtedy sa považujem za neveriacu.“

Neraz sa stáva, že najmä v situáciách, keď sa človek necíti byť zodpovedný za svoje utrpenie, hľadá vínnika a pozornosť v tomto úsilí zameriava na Boha. Neraz aj kresťan môže v takomto rozpolžení takmer rúhavo súhlasíť s filozofom Schellingom: „Buď je Boh všemohúci, a vtedy nie je dobrý, alebo je dobrý, no potom nie je všemohúci.“ Keď sa pozrieme na mnohé filozofické či náboženské systémy, jednou z hlavných otázok je hľadanie a vysvetlenie príčiny a zmyslu existencie utrpenia. Niektoré sa uchýlili k dualizmu – akoby od večnosti existovali dva protikladné princípy dobra a zla a večný súboj medzi nimi. Toto tvrdenie však neobstojí z hľadiska ontológie. V starozákonnom období v prostredí judaizmu niektorí v utrpení hľadali Boží trest ako dôsledok hriechneho ľudského konania. Ale už kniha Jób takúto interpretáciu pokladá za nedostatočnú: veď koľkí, čo trpia, sú skvelí ľudia, a naopak, ničomníkovia sa darí dobre. Problém utrpenia je pre nás veľkým mystériom. Určité svetlo do tohto tajomstva by mohla vniešť myšlienka Božieho služobníka pápeža Jána Pavla II., ktorú v knihe *Prekročiť prah nádeje* formuloval asi takto: nie je správne obviňovať Boha, ktorý Kristovou smrťou na kríži ukázal solidaritu s trpiacim ľudstvom. Pápež dokonca v súvislosti s Golgotou hovoril o Božom ospravednení sa pred dejinami. Hoci Boha vylučujeme ako vínnika, zmysel utrpenia tým ešte nevysvetľujeme. Ani Panna Mária tomuto mystériu nerozumela. Nedáva nám odpoveď, aký je mechanizmus spojenia utrpenia a Božej vôle. Hoci z tohto pohľadu Božiu vôľu nechápala, vždy v nej bola ochota Božiu vôľu verne plniť aj cez utrpenie. Utrpenie nevyhľadávala, ale ani sa mu nevzpierala, ak za tým tušila Božiu vôľu. V tejto súvislosti sv. František Saleský vo svojom diele *Filotea* nám odporúča: ak ťa postihne utrpenie, použi všetky morálne dovolené prostriedky na to, aby si sa ho zbavil. Ak však utrpenie aj naďalej sprevádza tvoj život, potom ho odovzdane prijmi ako prejav Božej vôle.

Takto prijaté utrpenie človeka nezničí, skôr zocelí. Keď sa pozrieme na mnohé úžasné sochárske diela, asi by nevznikli, ak by im nepredchádzali mnohé tvrdé údery kladivom a dlátom. Príbehy ľudí a bolestí, ktoré ich v živote stihajú, neraz umožňujú úplne iný a možno oveľa ušľachtilejší pohľad na život a svet okolo nás, ako keby sme boli hýčkani bezstarostnosťou a zmäčkosťou. Aj my prichádzame v živote o určité dobré, aby sme v závislosti od našich postojov boli disponovaní pre dobrá iné, väčšie, vznešenejšie. Ba napokon prichádzame aj o samotný pozemský život, aby nám Boh daroval život večný. Rád by som tu poukázal na určitú symboliku, ktorú dlhé desaťročia vyjadrovalo liturgické usporiadanie presbytéria v pútnickom chráme mojej rodnej farnosti Topoľčany. Na oltári

(Dokončenie na s. 7)

Slovákova prosba k Márii

*Ten, ktorý z kríža hriechy sveta sníma,
Kráľovnú dal nám podľa svojho vzoru:
má v srdci meč a sedem bolestí má,*

*keď z hôr, čo vzdorne rodnú zem nám orú,
až tolko slz jej zvlažilo už svahy,
že s Váhom, s Hronom ronia sa až k moru.*

*Predsa ten Bôh – preň neboli už váhy –
prijala zem i podľa Tvojho slova.*

Tým sladučkým „áno“ zvonil kraj náš drahý.

*Ó naša Mať, Mať večného Slova,
chráň nám Kríž i svoje deti pod ním,
im do mena dal On zvuk svojho Slova.*

*Chráň nás a kalich protivenstiev odním,
mať Ježišova, matka naša svätá:
nech silu lásky vlieva bratom rodným*

Ten, ktorý z kríža sníma hriechy sveta.

Viliam Turčány: Dar a Rada, 1995

ABY KAŽDÝ, KTO VERÍ...

Ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život (Jn 3, 14 – 15). To sú slová, ktoré počujeme v našich chrámoch v deň sviatku Povýšenia svätého kríža. Aby každý kto verí, mal v ňom večný život. Život večný ponúka Boh. A aká má byť naša viera, aby sme tento nesmierny dar získali?

Nie je pre nás postačujúca viera pohanov. Boh predsa aj od pohanov očakáva, že budú veriť, že Boh je a že odmieňa tých, čo ho hľadajú (Hebr 11, 6). Svätý Pavol hovorí: *Je im predsa zjavné, čo možno o Bohu vedieť; Boh im to zjavil. Vedť to, čo je v ňom neviditeľné – jeho večnú moc a božstvo –, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí; takže nemajú výhovorky* (Rim 1, 19 – 20). Takáto viera môže byť iba ak začiatkom cesty hľadajúceho smerom k Bohu.

Nie je pre nás postačujúca ani viera moderných, novodobých pohanov, ktorí si hovoria: „Niečo nad nami musí byť“ a pritom do slovíčka *niečo* sa zmestí hocičo od všetko presahujúcej neosobnej energie cez horoskopy až po matku zem.

Nie je pre nás postačujúca viera, ktorú má diabol, aj keď ona presahuje vieru pohanov, starých či súčasných moderných. Diabol totiž nielen verí, že existuje osobný, múdry a mocný Boh, spravodlivý pri súde a milosrdný pri odpúšťaní, ale aj že Ježiš je Boží Syn, Mesiáš a Spasiteľ sveta. Preto doslova hovorí: *Viem, kto si, Svätý Boží* (Mk 1, 24).

Všetko toto diabol vie, ale vo svojej za-

tvrdivosti a pýche nie je ochotný sa pred Pánom Bohom skloniť. Žiaľ, mnohí skončili iba pri takejto intelektuálnej viere. Vedú nekonečné diskusie o slovíčka, vzbudzujú dojem zbožnosti, vyznávajú, že poznajú Boha, ale skutkami ho popierajú. (porov. Tit 1, 16) Svätý Jakub o takých hovorí: *Veríš, že Boh je jeden? Dobre robíš. Ale aj diabli veria, a trasú sa!*

Akú teda treba mať vieru? Vzorom je pre nás Abrahám, ktorý nezapochyboval nedôverčivo o Božom prisľúbení, ale posilnený vierou vzdával Bohu slávu, pevne presvedčený, že má moc aj splniť, čo prisľúbil

(Rim 4, 20). Vzorom je aj Panna Mária, ktorú blahosláví Alžbeta, lebo *uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán* (Lk 1, 45). Pán Ježiš povzbudzuje učeníkov k väčšej viere na mnohých miestach. Hovorí: *Ak budete mať vieru ako horčičné zrno a poviete tomuto vrchu: „Prejdi odtiaľto tal!“ – prejde. A nič vám nebude nemožné* (Mt 17, 20).

Vzorom je nám žena z evanjelia ktorá dvanásť rokov trpela krvácaním a jej jedinou nádejou bol Ježiš. Povedala si teda v srdci: *Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdravím* (Mk 5, 28). Hoci to urobila tajne, Pán Ježiš to pocítil a povedal jej: *žena tvoja viera ťa uzdravila.*

Aj my po vzore stotníka z evanjelia (porov. Lk 7, 7) s vierou pred svätým prijímaním, čiže pred živým Ježišom Kristom opakujeme: *Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a moja duša ozdraví!*

O vieru je potrebné zabojovať ako sestry Mária a Marta pred štvordňovým hrobom Lazára. Pán Ježiš hovorí: *Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu? A Marta odpovedala: Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet* (Jn 11, 25 – 27).

Mária a Marta uverili a videli svojho brata vstať živého z hrobu. Aj nám naša viera pomáha vidieť až za hrob. Aj nás čaká slávne vzkriesenie.

Nech cez každodenné vyvýšenie Kristovho kríža v našom živote víťazíme a získame ten prisľúbený večný.

Zdenko Tkáčik, kaplán

EŠTE K POVÝŠENIU...

Keby mali dnes obyvatelia Európy odpovedať na otázku: *Za koho pokladajú ľudia Syna človeka, nie je ťažké si predstaviť, aké odpovede by prevládali. Ani od tých, ktorí boli krstom pričlenení ku Kristovi a nosia jeho meno, nepočul by už Pán jednoznačnú odpoveď, takto nejak to napísal autor úvodníka k sviatku Povýšenia svätého kríža v 37. čísle časopisu Světlo z r. 2009.*

Očakávali by sme, že na kontinente, ktorý o sebe ešte stále tvrdí, že vyrástol z kresťanských koreňov, by mal byť Kristus pri najmenšom oslavovaný a všetkými uznávaný ako ten, ktorému vďačíme za svoju identitu. Súčasný ráz krajiny síce ešte stále v mnohých oblastiach svedčí o tom, že sa nachádzame v kresťanskom prostredí, pri našich cestách ešte stále vidíme kríže, „Božie muky“, blízko či v diaľke veže kostolov, na ktorých sa do výšky nad okolitými domami týči kríž ako znamenie, na ktoré by sme mali byť hrdí a ktoré by sme mali nosiť vo svojich srdciach. V tomto znamení je totiž naša nádej, náš život a vzkriesenie. No, žiaľ, realita je dnes už iná. V ľudských srdciach a myšliach takto vysoko vyzdvihnuté kríže často nenachádzame už ani u nás.

Otázka, ktorú položil autor citovaného článku: Čím sa „previnil“ Ukrižovaný, že už čo i len jeho zobrazenie, na ktoré ľudia stáročia hľadeli s úctou, stáva sa nepriateľným, nás primáňa zamyslieť sa nad otázkou: Prečo?

Do dvadsiateho prvého storočia sme Ju-

bilejným rokom vstupovali s nádejou, že po desaťročia trvajúcej vláde systémov nepravých kresťanstvu, systémov, ktoré páchali na veriach mnohé nepravosti, nastúpi obdobie návratu k tradičným kresťanským a ľudským hodnotám a ku Kristovi. Spočiatku sme prežívali veľkú eufóriu z takéhoto návratu, no a dnes sme svedkami, že vo svete vo viacerých krajinách sa ozývajú výhrady proti umiestneniu krížov na verejných priestoroch a výzvy na ich odstránenie zo škôl, z nemocníc, ale aj z reťazok... Tie výhrady zaznievajú dokonca aj z niektorých oficiálnych miest. Svoju požiadavku odstrániť kríže odôvodňujú ohľaduplnosťou k inovercom, ktorým znamená Kristovho kríža údajne prekáža, obmedzuje ich slobodu nemať kríž na očiach, útlomitým deťom vraj, podľa niektorých matiek protestujúcim proti krížom, pohľad na také násilie páchané na človeku vyvoláva psychickú traumu. Neprotestujú však proti tomu množstvu násilia na televíznych obrazovkách, na internete, pri rozličných počítačových hrách, proti násiliu, s ktorým sa denne stretávajú v bežnom živote.

Ak pohľad na kríž naozaj deťom spôsobuje traumu, je to asi preto, že im nemá kto vysvetliť, že Kríž je nielen nástrojom umučenia, ale, a predovšetkým, znakom spásy, že Ježiš ho prijal z lásky k nám ako obetu za naše hriechy a hriechy celého ľudstva...

A námietky dospelých? Ak dnes naozaj niekto takúto námietku vysloví, problém je asi niekde inde. Je to zámienka na odmietavé stanovisko, za ktorým sa skrýva požiadavka bezbrehej „slobody a tolerancie“ novodobých nepriateľov Krista a hlásateľov voľnej liberálnej morálky. Prekáža im predovšetkým skutočnosť, že Kristova cirkev sa nemôže stotožniť s názormi liberálne zmýšľajúcich jednotlivcov či skupín napríklad na voľné spolunažívanie ľudí bez uzavretia manželského zväzku, že nesúhlasí a nemôže súhlasiť s uzatváraním zväzkov ľudí rovnakého pohlavia, že obhajuje nenarodený život a právo na život od počatia až po prirodzenú smrť, že nesúhlasí s vykonávaním génových manipulácií zasahujúcich do Božieho stvoriteľského diela... To všetko sú pre nás veriach v Krista hodnoty, ktorých sa nechceme a nemôžeme vzdať, tak, ako sa nechceme a nemôžeme vzdať kríža, znaku Kristovej lásky k ľudom, aj k nám ľuďom dvadsiateho prvého storočia, ba aj k tým, ktorí Krista neprijí-

majú a žiadajú odstrániť to, čo nám pripomína jeho nesmiernu lásku k nám. Vedme naše deti a vnúčatá už od útleho detstva úcte ku krížu a k ukrižovanému Ježišovi.

Aby raz azda aj u nás neprekážal pohľad na kríž našim deťom či vnúčatám, vstúpime do ich srdce úctu ku krížu a lásku k Ukrižovanému Ježišovi. Potom im ani ži-

vot v prostredí „slobodného“ sveta ani v dospelosti túto úctu nikto zo srdca nevytrhne.

Pripravila X. Duchoňová

Z HISTÓRIE LITURGICKÉHO SLÁVENIA BOLESTNEJ MATKY

V čase, keď na naše územie prišli vierozvestovia svätý Cyril a Metod, ktorí zakotvili v živote našich predkov (a cez nich v živote všetkých nasledujúcich generácií až po našu) mariánsku úctu, východná Cirkev si už Pannu Máriu dávno uctievala. Dokazujú to dva z ôsmich zachovaných Antifonárov – zbierok cirkevného spevu z piateho až siedmeho storočia venovaných Panne Márii. Jeden Bohorodičke a druhý Bolestnej Matke.

Kým naši predkovia si už od čias príchodu Solúnskych bratov svätých Cyrila a Metoda na naše územie uctievali Pannu Máriu ako bolestnú a neskôr si ju ako Sedembolestnú, teda plnú bolesti, zvolili aj za svoju patrónku, v strednej a západnej Európe si pod týmto titulom začali Pannu Máriu uctievať až v trinástom storočí. Napríklad v Neapoli sa ľudia schádzali v piatky Veľkého pôstu a rozjímali nad utrpením Ježiša Krista, akoby cez pohľad Bolestnej Matky Márie. V tejto špiritualite vznikla aj sekvencia *Stabat Mater – Stála Matka Bolestivá*, ktorú zveršoval básnik Jacopone da Todi a zakrátko ju začali zhudobňovať veľkí hudobní skladatelia (Scarlatti, Pergolesi, Rossini, Verdi, Poulenc a aj Dvořák). Táto sekvencia sa v deň slávnosti Sedembolestnej do dnes spieva alebo recituje pri svätej omši pred alelujovým veršom.

Pohromy, vojny a iné nešťastia, ktoré prinášali ľudu veľké utrpenie, znova a znova inšpirovali rozličných umelcov a ich diela dodnes hovoria o ich hlbokej viere a veľkej úcte k Bolestnej Matke. Sú to nielen spomenuté hudobné diela, ale aj piety

Obraz z osláv tristočinného jubilea milostivej sochy Sedembolestnej (1864). Pri tejto príležitosti dostávali na chráme veže.

a nespočetné znázornenia ukrižovaného Ježiša s jeho Matkou a svätým Jánom pod krížom, kaplnky pri cestách, mnohé obrázky a sochy Panny Márie stojacej alebo sediacej so srdcom prebodnutým siedmimi mečmi v katolíckych chrámoch, u nás napríklad aj krásne gotické sochy na Spiši.

No úcta k Bolestnej Matke nie je výsadou len nás Slovákov, hoci práve v takejto podobe je našou patrónkou. Aj „vo svete“ sa s ňou stretáme ako s bolestnou. Veď ľudia sa všade stretávajú s bolesťou, utrpením, a i dnes, tak ako v minulosti, hľadajú útočisko u tej, v ktorej srdci sa sústredilo všetko utrpenie sveta, keď stála pod krížom.

Naše cesty – tak jednotlivcov, ako aj národa – sú plné trňov, sotva sa cez ne môžeme prebiť k svetlu. Pred nami ide Mária a zbiera tie trne všade, kde dovolíme, aby prešla, „vyseká“ nám cestu a z trňov vyrastú ruže, mohli sme si prečítať v jednom z čísiel Slovenských hlasov z Ríma z r. 1985. Úvaha autora článku podpísaného skratkou pokračuje modlitbou: Podme všetci, vydajme sa na cestu ešte dnes! Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, oroduj za všetky tvoje dievky na Slovensku i roztratené po svete, a vypros nám milosť vnútorného svetla, aby sme konečne pochopili, že naše srdce bude nepokojné dovtedy, kým nespočinie pri tebe a pri tvojom Synovi.

Pripravila X. Duchoňová

O BOŽOM SYNOVSTVE A VYTRVALOSTI

Drahí bratia a sestry v Kristovi, milí čitatelia časopisu Blumentál, dokázali by ste odpovedať presne, konkrétnym číslom, ak by vám niekto položil otázku: Koľkokrát ste sa už v živote modlili Otče náš? Asi nie. Teda určite nie.

Veď aké by sme to boli Božie deti, ak by sme každý deň aspoň raz nezavolali slovami tejto krátkej modlitby na svojho nebeského Otca?! Pritom modlitba *Otče náš* – to nie sú len pekné slová, zaujímavé myšlienky, zvyk či povinnosť kresťana. Za tým je čosi viac – za tým je vzťah. A ak nám na vzťahu s našim nebeským Otcem naozaj záleží, snažíme sa ho rozvíjať.

Náš vzťah voči Bohu je prežívaním a zakusovaním skutočnosti synovstva. Sme milovanými synmi a dcérami Boha, ktorého sa odvažujeme nazývať naším Otcom. Ak by sme chceli získať odpoveď na otázku, odkedy máme toto výsostné právo – volať Boha svojim Otcom – museli by sme zísť asi dosť ďaleko v našej osobnej histórii, až k momentu nášho krstu. V krstnom kúpeli sme sa stali adoptovanými Božimi deťmi. Odtedy patríme do veľkej Božej rodiny.

Zo skúseností vieme, že rodinné vzťahy medzi ľuďmi svojou povahou sú a majú byť čímsi pevným, stálym a stabilným. Je smutné pozorovať, ako sa dnes stálosť mnohých rodinných pút často a tak ľahko-vážne rúca. Preto sa potrebujeme upevniť vo vedomí, že náš synovský vzťah voči Bo-

hu – nášmu nebeskému Otcovi – má charakter trvalosti, a že tento vzťah je garantovaný nekonečnosťou Božej lásky k nám.

Boh čaká našu odpoveď. To je ten pradávny príbeh Božej trpezlivosti, ktorý sa začína pri Adamovi, pokračuje cez vyvolený národ, Egypt, púšť, Kanaán a tiahne sa až po Ježišových učeníkov, Cirkev a nás samých. Boh v dejinách neustále koná, ponúka seba, dáva nám šancu pre vytvorenie vzťahu. Trpezlivý Boh milosrdne čaká. Už veky. Čaká na človeka.

My sme sa to však naučili vnímať akosi inak. Zdá sa nám, že to my sme začali vzťah s Bohom. My sme ho oslovili, my sme k nemu volali. Všetko my. A Boh? Zdá sa nám, že mlčí. Vtedy klesáme, odvraciamy od neho svoju tvár a dostávame sa do vážnych pochybností. A možnosti, ako sa vysporiadať s takouto zlomovou životnou situáciou, je viacero: jedni sa odvrátia od Boha a upadajú do nevery, odporu a akútneho stavu alergie voči všetkému náboženskému. Zatvrdia sa. Z druhých sa zas stanú vnútorne nezaangažovaní plnitelia náboženských povinností, veriaci katolíci, ktorí však už dávno pod vplyvom sklamanja ne-

rátajú so živým a mocným Bohom aktívne konajúcim v ich životoch.

Obidve situácie sú nešťastné. Ak sa pred nimi chceme uchrániť, nesmie nám chybať čnosť vytrvalosti. V stabilnom rodinnom zväzku synovstva, ktoré prežívame voči nášmu Bohu, musíme sa neustále cvičiť a upevňovať práve vo vytrvalosti, ktorá sa nutne dotýka nášho vzťahu synovstva (máme byť vždy verní v synovskom vzťahu k Bohu) a aj našej modlitby (ktorá je konkrétnym vyjadrením tohto vzťahu synovstva).

Nezabúdajme pritom však na jedno: vytrvalosť nie je obranou voči Božej neochote k nám, ale je účinnou pomocou našej ľudskej nestálosti. Zmyslom vytrvalosti nie je svojimi neutichajúcimi prosbami zaslužiť si Božie vypočutie, ale už vopred sa práve svojou vytrvalosťou pripraviť na prekonanie našich slabých chvíľ; chvíľ, keď by sme už-úž chceli opustiť Boha. Nemáme sa vzdávať! *Kto prosí – dostane; kto hľadá – nájde, kto klope – tomu otvorí.* To nám prislúbil Ježiš. Neváhajme dôverovať mu, aj keď je to náročné – veď odmena prislúbená za vytrvalosť až do konca je veľká.

Lukáš Uváčik, diakon

PREDSTAVUJEME NOVÉHO KŇAZA FARNOSTI

Už druhý mesiac máme vo farnosti okrem nového pána farára vdp. Branislava Čanigu aj nových kaplánov. V tomto čísle predstavujeme našim čitateľom dôstojného pána Pavla Póšu.

• Je asi neskoro na to, aby som Vám, pán kaplán, povedala vitajte. Predpokladám, že ste sa na blumentálskej fare aj v našom chráme udomácnili, a hoci Vás Blumentálcia už isto poznajú od oltára či zo spovednice, alebo si prečítali aj Váš článok v našom farskom časopise, nestihli sme Vás ešte predstaviť na jeho stránkach. Povedzte teda, prosím, našim čitateľom niečo o sebe, o svojej ceste ku kňazstvu.

- Sú životné situácie, o ktorých sa vyjadruje veľmi ľahko. Ale sú aj opačné. A medzi ne patrí i vyslovenie niečoho vnútorného. Niečoho, čo sa možno pekne píše, ale o to ťažšie predstavuje...

Mnohokrát nie je správne odmietnuť niekoho pozvanie. Už vonkoncom nie, ak tým pozývajúcim je sám Boh. A tak som mu na jeho pozvanie prikývol. Nepredchádzal tomu nijaký, ani len podobný okamih, aký zažil sv. Pavol pred Damaškom. Bol to akýsi tichý, postupný súhlas s vnútornou motiváciou, v ktorej zohrali významnú rolu môj brat a rodičia. Samozrejme, pán dekan Jozef Lukačovič, ktorého život som mal od svojich šiestich rokov dennodenne na očiach. Boli to mnohí ľudia a mnohé situácie, cez ktoré som chcel nájsť miesto, kde ma chce mať Boh. A tak som po maturite - pred dvanástimi rokmi - nastúpil na vlak. Nevedel som, že to bol rýchlik...☺

Spomínané obdobie seminárneho života som vtedy začal prežívať ako konkrétne, v každom prípade zaujímavé, vnútorné dobrodružstvo radosti a malého strachu. Radosť a strach, či lepšie povedané istota verzus neistota. Ide to vôbec spolu? V seminári určite. Veď je to čas „ušatých srdiec“, čas na počúvanie Boha a aj keď to mnoho ľudí z farností nechce prijať, je to ešte stále čas na uváženie, na rozmyslenie. Volá ma Boh? Skutočne som na správnom mieste? Aj ja som chcel byť presvedčený, že ma volá Boh, chcel som si byť istý, že „chyba nie je vo vašom prijímači“. Inokedy som zase vnímal Pána Boha ako nejakého „srandistu“, keďže si vybral práve mňa...

A dnes? Dnes som rád, že to so mnou - v roku 2004, keď som sa stal kňazom - myslel vážne! Slová, ktoré som niekedy vnímal len ako zbožnú frázu, som už neskutočne veľakrát mohol prežiť na vlastnej koži: „Boh nikdy nikoho nevolá k tomu, čo by bolo nad jeho sily. Vždy k tomu dá aj potrebné milosti“. A som mu za to vďačný.

• A Vaša cesta pred príchodom k nám?

- Po šesťročnom období života v seminári mám za sebou rovnako šesť rokov

v kňazstve. Čo bolo pre mňa prekvapením, každá farnosť, každé mesto „dýcha“ inou atmosférou, niečím špecifickým, jedinečným, niečím, čo ho oddeľuje od ostatných. Spomínam si, ako som už po prvom roku od vysviacky povedal, že som toho za tak krátky čas zažil toľko, že by sa dala o tom napísať aj kniha. A dnes vidím, že život asi každého kňaza je plný nečakaných prekvapení. A často vtedy, keď to najmenej čaká. To by bola „telenovela“...!

Mojím prvým kaplánskym miestom, čiže - ako to zvykneme hovoriť - mojou prvou láskou sa stali Topoľčany. Dva roky, v ktorých bolo všetko nové. Potom som sa s malou dušičkou presunul na miesto, pred ktorým som mal veľký rešpekt. Petržalka, farnosť Sedembolestnej Panny Márie. Naivné predsudky sa radikálne otočili. Stretol som tam veľa „hladných a vďačných“ ľudí, medzi ktorými som sa zhlboka nanovo nadýchol. Musím sa priznať, že po roku sa mi neodchádzalo ľahko. V Malackách, čo bola moja ďalšia zastávka, som pobudol dva roky, po ktorých som sa presťahoval na druhú stranu Malých Karpát - odkiaľ sa mi veľmi ťažko odchádzalo - do farnosti Pezinok. Tentokrát len na rok. A ďalej to už poznáte...

• Aké boli Vaše pocity, keď ste sa dozvedeli, že Vaším „novým domovom“ bude Blumentál?

- ...a zase Panna Mária. ☺ Do ktorejkoľvek farnosti som bol poslaný, vždy to bol kostol, či farnosť zasvätená Panne Márii. Trikrát sviatku Nanebovzatia Panny Márie, jedenkrát Sedembolestnej Panne Márii a rovnako jedenkrát Nepoškvrnenému počatiu Panny Márie. Takže Panna Mária - po piate. Začínam to brať osobne ☺.

• Aké sú Vaše prvé dojmy, aj keď ste „plnú záťaž“ ešte asi nemohli pocítiť, veď je obdobie dovolení a prázdnin? Ako sa cítite medzi nami Blumentálcami?

- Ak by som mal odpovedať jednou vetou, povedal by som, že slovo „cudzí“ mi bolo „cudzie“. Blumentál pre mňa nebol žiadna „terra incognita“, keďže v posledné štyri a pol roka som mal občas cestu na blumentálsku faru za mojimi spolužiakmi Mariánom Bérom a Andrejom Kalameňom. Aby sme si „nezávideli“, tak sme sa tu postupne vymenili. No a ešte k tomu v prvom mesiaci som takmer každý deň stretol známu tvár, takže, aj keď na novom, no predsa nie na cudzom.

• Čím by ste chceli osloviť Blumentálcov, no nielen ich, ale i mnohých ostatných, keď-

že sem prichádza veľa veriacich aj z iných farností a z iných miest?

- Vždy, keď sa „vylodím“ do nového prostredia, mám problémy s krčnou chrbticou - častejšie totiž otáčam hlavou. Snažím sa viac vnímať svoje okolie, viac počúvať ako rozprávať.

Ktosi sa raz vyjadril, že nič nie je menej dôveryhodné, ako odpovedať na otázky, ktoré si nikto nekladie. Čo tým chcem povedať? Asi toľko, že ak mám byť mostom medzi Bohom a ľuďmi a vedieť správne zareagovať, rozprávať, vedieť poradiť, či v niečom pomôcť, musím najprv dobre počúvať a viac vnímať svoje okolie. Čítať naše vzťahy v kontexte so vzťahom voči Bohu aj medzi riadkami. Pán Boh nám dal dve uši, ale iba jednu ústa. Aby sme mohli rozprávať, najprv sa musíme naučiť dobre počúvať. Inak sa nám ľahko stane, že budeme svojím životom odpovedať na to, na čo sa nás nikto nepýtal. Naučili sme sa priveľa rozprávať, čo samozrejme nemusí byť na škodu, no žiaľ! zabudli sme počúvať. Myslí, že dnešných ľudí dokáže osloviť to, že ich niekto počúva, že niekto pre nich „stráca čas“. No, aby som úprimne odpovedal, bol by som veľmi rád, ak by som ich oslovil tým najviac, čo mi Pán Boh daroval - tým, že som kňaz.

• Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorí sa ešte rozhodujú pre zasvätenie svojho života Kristovi?

- Azda, aby neutekali pred „mlčiacim Bohom“, jednoducho, aby sa nebáli ticha modlitby, v ktorej nech sa neprestávajú pýtať na miesto, kde ich chce mať Boh. A potom, aby sa v slobode a rozvážnosti nebáli mať otvorené srdce. Aby tak boli citliví a vnímaví na to, čo Boh robí v ich životoch, a zároveň čo im hovorí aj prostredníctvom rôznych situácií a ľudí okolo nich. No, a ako happyend - odvalu!

• Aký je Váš odkaz čitateľom Blumentálu a celému farskému spoločenstvu na začiatku Vášho pôsobenia vo farnosti?

- Iste ako ostatní kňazi aj ja prichádzam do našej farnosti ako spolupútnik. Sme tu na jednej lodi, jeden pre druhého, aby sme sa povzbudzovali vo viere a dokázali hľadať to, čo nás spája a nie to, čo nás rozdeľuje, veď „prístav“ nie je až tak ďaleko...

V mene čitateľov i v mene svojom Vám, pán kaplán, ďakujem za rozhovor a aj za ústny prísľub spolupráce s redakciou. Za to Vám môžem sľúbiť, že Blumentálcia sa za Vás budú modliť tak, ako sa modlia a vždy modlili za svojich kňazov. X. Duchonová

KRISTUS A BUDHA

Je nepopierateľné, že *Kristus a Budha* – tieto osobnosti zmenili priebeh dejín. Svojimi skutkami i slovami ovplyvnili tisíce ľudí, pochopili však ľudia ich skúsenosť? A na druhej strane, je možné slová ako *nirvána* alebo *spása sprostredkovať okoliu*, keď sa často za nimi skrýva niečo nedostihnutelné, ľudským jazykom neopísateľné?

Niekde v strede medzi Kristom a Budhom sa nachádza pojem utrpenie. Každý z nich sa s ním vysporadúva po svojom. Budha individuálne, chápaním, odkiaľ utrpenie prichádza a čo je jeho pôvodom. Kristus, zdá sa, utrpenie niekedy až priťahuje, pomáha, lieči, kriese z mŕtvych a nakoniec sám trpí, čo má celospoločenský i historický dopad. Ak začneme porovnávať kresťanstvo s budhizmom, prideme na mnoho spoločných vecí. Napríklad etické príkazy nezabíjať, nekraďnúť, nekľamať alebo nesmilniť sa tu vyskytujú v rovnakom význame. Prideme aj na to, že obaja zakladatelia boli potulnými kazateľmi, boli chudobní, bez domova a rovnako vo svojich životoch prešli zásadným obratom, ktorý ich pohol k ohlasovaniu svojich skúseností.

Obaja používali bežný jazyk, zrozumiteľný širokým vrstvám ľudí – Budha stredoindijský dialekt a Kristus ľudovú aramejštinu. To, čo vyslovili, či už v ľahko zapamätateľných výrokoch, v krátkych príbehoch alebo podobenstvách z bežného života, bolo spísané až po ich odchode na večnosť.

Obaja pokladajú žiadostivosť a túžbu po moci za veľké pokušenie a za veľkú prekážku na ceste k nirváne alebo k spáse.

Kristus podobne ako Budha bol v opozícii k už existujúcej náboženskej tradícii, ku kňazom, ktorí nemali pochopenie pre trpiaci ľud, a u oboch sa stretávame aj s prvými učeníkmi i s väčšou skupinou nasledovníkov. To znamená, že obaja vystupujú ako učiteľia, ale aj ako autority, no neopierajú sa o svoju školskú vzdelanosť, ale o svoje mimoriadne skúsenosti s tým, čo videli a zažili. Potom obaja prichádzajú s niečím ako so zvesťou – Dharmou (Zákonom) alebo Evanjeliom (Radostnou správou), ktorá od človeka žiada zmenu myslenia, ale aj vieru a dôveru. Vo svojom učení vychádzajú z pomínutelnosti sveta, z nestálosti všetkých vecí, zo slepoty a bláznovstva človeka, z jeho zaslepenosti do vecí svetských, ale i z jeho nelásky k blížnym, pričom obaja vidia príčinu v ľudskom egocentrizme, v ľudských žiadostiach a túžbach. Za východisko pokladajú vnútorný

obrat, náboženskú skúsenosť ako cestu k vykúpeniu, a tá ma viesť medzi dvoma extrémami – medzi zmyslovou radosťou a sebatrýznením, medzi hedonizmom a asketizmom. Táto cesta má do viesť človeka k nezištnej obetavosti voči blížnym a v konečnom dôsledku u Budhu k nirváne, u Krista k Bohu.

V čom sa líšia Budha a Kristus? Rozdiel je v chápaní sveta a aj v ich pôvode. Spomínali sme, že Budha pochádzal z bohatej kňežskej rodiny, Kristus bol „syn remeselníka“, teda poznal rozdiel medzi chudobou a prepychom a rozhodne musel v mladosti vedieť o živote ako takom viac ako Gautama.

Ježiš bol niečo ako majster učiteľ medzi pospolitostou učeníkov, ale nezakladal nijaký rád ani nevytváral nijaké rádomové pravidlá, sľuby, neprikazoval asketizmus ani nosenie zvláštneho odevu či dodržiavanie tradícii. Svet pre Krista nebol nijakou ničotou, odkiaľ by sa mohol človek stiahnuť a túto ničotnosť by mohol zhladiť v akte pohrúženia. Svet je pre Krista dobrý, ale človek ho neustále poškodzuje.

Kristov životný obrat alebo jeho zvláštnu skúsenosť treba chápať ako akt vystúpenia zo skrytosti na verejnosť. Nie je to obrat v zmysle odvrátenia sa od sveta a návrat do svojho vnútra ako u Gautamu, je to príklon k svetu cez akýsi bezprostredný vzťah s Bohom. Kristus ho oslovuje *Abba - Otec*. Cieľom tu nie je vystúpenie z kolobehu znovuzrodení vlastnou zásluhou, ale je to akýsi vstup do završenia cez Boží súd, teda dosiahnutie milosti.

Takto sa dostávame k otázke, kto v budhizme môže dosiahnuť nirvánu. Najprv sa predpokladalo, že nirvána sa ponúka len mníchom. Hovoríme tu o Hinajáne, teda o Malom Voze. Jej učenie pozostáva z niekoľkých doktrín a bolo uznané na stretnutí krátko po Gautamovej smrti. Tam sa uzniesli, že Hinajána ponúka spásu len mníchom. Postupne sa však črtá problém práve okolo spásy či možnosti dosiahnuť nirvánu, pretože táto možnosť sa upiera pospolitému ľudu, teda laikom. Laici si cez svoje dobré skutky môžu len zlepšovať svo-

ju karmu, a až keď sa laik znova zrodí ako mních, má možnosť dosiahnuť nirvánu. Tak sa vytvorila akási elita, elita mníchov. Na druhej strane je pospolitosť, ktorej je dovolené len zlepšovať si karmu svojimi dobrými skutkami. Preto vzniká Mahajána alebo Veľký Voz. Je to mladšia forma budhistickej filozofie a kryštalizuje sa niekedy na začiatku kresťanskej éry a jej učenie otvára všetkým cestu k nirváne.

Kristus vo svojom učení nezastáva zákon odplaty, ktorý automaticky nasleduje po všetkých morálne významných dobrých alebo zlých skutkoch, teda nezastáva karmu, ale **kladie dôraz na milosť stále odpúšťajúceho Boha** za predpokladu, že človek uzná svoju vinu a hriech. Nejde tu o znova vtelenie v inom pozemskom tele, ale o jedinečnosť ľudského života, o jeho možnosť smerovať k večnému životu.

Kristus sa tak stáva poslom i sprievodcom na ceste človeka k Bohu a je na to obdarený prorockým duchom. On volá všetkých ľudí, aby sa obrátili, aby sa riadili Božou vôľou smerujúcou k úplnému dobru. Kristus tak ohlasoval a žil univerzálnu lásku a v rámci nej neustále a aktívne praktizoval pôsobenie dobrého alebo dobra ako takého.

Budha je Osvietený. On je aj sprievodcom na ceste, sám v sebe je harmonický a obdarený mystickým duchom. Nikým však neposlaný učí v záujme vykúpenia z utrpenia a dosiahnutia nirvány. Preto odporúča odvrátiť sa od sveta a pohrúžiť sa do seba. Cez stupne ponorenia sa do seba ohlasuje cieľ, konečné osvietenie. Nachádza pokoj, absolútnu harmóniu, a tak voči všetkému citiacemu staveniu, či už človeku alebo zvieraťu prejavuje sympatie, miernosť a vládnuosť. Budha sa stáva symbolom univerzálného súcitu, pochopenia a vôle naklonej k dobrému a on sám je pritom naplnený nesmiernym pokojom.

Zásadný rozdiel medzi Budhom a Kristom je v konci ich putovania a účinkovania vo svete. Gautama cez svoje osvietenie dosiahol nirvánu, potom žil ešte niekoľko desiatok rokov ako Osvietený, až nakoniec cez smrť vstúpil do definitívnej nirvány – parinirvány. Žil v harmónii, poznal úspech a od mocných sa dočkal veľkého uznania. Jeho sochy všade na svete vyjadrujú jeho miernosť, hlboký pokoj i veselosť. Kristus cez utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie obnovuje život, vnáša nádej a žije naveky. Kristov kríž je znakom víťazstva, nie porážky a prehry, stal sa znakom Božej milosti a lásky. Pripravil Daniel Dian

BOLA SOM V MEDŽUGORÍ

Všetko sa to začalo 24. júna 1981 za horúceho hercegovinského popoludnia, keď údajne dve dievčatá zbadali za dedinou, na mieste nazývanom Podbrdo, postavu s dieťaťom v náručí. Nalakané ušli, ale na druhý deň s ďalšími štyrmi deťmi, všetko vo veku 9 – 17 rokov, prišli na to miesto a znova videli krásnu paniu, teraz už bez dieťaťa. Od toho dňa, ako hovoria, prichádzala táto Pani k deťom denne a odovzdávala im „posolstvá“ o pokoji, láske a modlitbe, ktoré majú tmočiť ľuďom. Napriek nedôvere všetci tvrdili a dodnes tvrdia to isté: „Zjavuje sa nám Blahoslavená Panna Mária, Kráľovná pokoja, ktorá vyzýva na pokoj, obrátenie, pokánie, pôst a slávenie svätej omše.“ Nechcem týmto článkom predchádzať rozhodnutie Cirkvi na vysvetlenie tohto javu, no vzhľadom na početné púte, ktoré aj od nás každoročne prichádzajú na toto miesto, sa chcem iba podeliť s čitateľmi Blumentálu o svoje zážitky.

Farnosť Medžugorie leží v Bosne a Hercegovine, južne od Mostaru. V tejto kraji-

ne žijú spoločne chorvátski katolíci, srbski pravoslávni a bosnianski moslimovia mno-

hé roky celkom pokojne, no občas s veľkými problémami. Ohlas a rozširovanie kresťanstva na Balkáne v r. 1054 zapríčinili rozkol v Cirkvi. Cirkve, ktorá dovtedy bola jedna, rozdvajila sa na dve: rímsku – katolícku a východnú – pravoslávnu. Katolicizmus v stredoveku na Balkáne upadal nielen pre šírenie pravoslavia, ale aj pre rozmáhanie sa siekt. Preto Svätá stolica poslala na tieto územia najprv dominikánov a potom františkánov. V roku 1878 sa Bosna a Hercegovina dostala pod vládu Rakú-

sko-Uhorska. V nových podmienkach dostali Chorváti veľkú náboženskú slobodu. Budovali kostoly, zakladali kláštory, otvárali katolícke školy. V roku 1892 bola založená v Mostare františkánska provincia Nanebovzatia Panny Márie. V tom istom roku vznikla aj farnosť Medžugorie a začal sa stavať kostol. Bol však postavený na nevhodnom teréne a po tridsiatich rokoch sa zosypal. Po skončení prvej svetovej vojny a rozpade Rakúsko-Uhorska zasa začalo prenasledovanie a utlačanie chorvátskych katolíkov. Vtedajší farár páter Bernardín, aby zjednotil a posilnil svojich utrápených farníkov, inicioval postavenie veľkého križa na kopci Šipovac na pamiatku 1 900. výročia Ježišových múk a smrti. Týmto chcel Kristovi, Vykupiteľovi sveta zasvätiť celú svoju farnosť. Do priesečníka ramien križa sú vložené sväté relikvie prinesené z Ríma, kúsok križa, na ktorom bol Ježiš ukrižovaný. Od toho času kopec nesie meno Križevac a stal sa pútnickým miestom, ktoré nikdy neostalo opustené. V tom čase páter Bernardín položil základy pre nový dvojvežový kostol. Pre takú malú obec, v tom čase tam žilo štyristo rodín, to bol nezvyčajne veľký kostol. Podľa ústneho podania vraj architekt povedal, že je presvedčený, že ten kostol bude jedného dňa malý. Potom vypukla druhá svetová vojna a nastala tvrdá ateizácia. Stovky kňazov bolo porazených, komunistická vláda zrušila náboženstvo v školách, mnohí Chorváti boli nútení ísť za prácou do Nemecka, Rakúska, Austrálie aj Ameriky. Keď v roku 1966 po mnohých žiadostiach dostali Medžugorčania konečne povolenie na dostavbu kostola, všetci obyvatelia farnosti začali spoločne pracovať na stavbe. Najviac prispievali robotníci pracujúci v zahraničí a emigranti. Kostol bol zasvätený svätému Jakubovi, patrónovi pútníkov.

Čo priťahuje pútníkov na toto miesto modlitby? *Nedá sa to vysvetliť na základe obvyčajnej ľudskej logiky. V Medžugori sa ne nápadne odohráva nežná revolúcia viery. Ľudia, ktorí sem prichádzajú, odchádzajú zmenení. Skúsili sa naladiť na Božiu frekvenciu, ktorá často chýba v našom každodennom živote. Skúsili porozumieť, že v objatí Božej lásky aj my môžeme byť vystretými rukami našej Matky ku každému stvoreniu. Matka potrebuje naše ruky a my musíme iba prejaviť ochtu a vôľu byť svedkami jej lásky.*

Od roku 1982 vzniklo niekoľko komisií na preskúmanie medžugorskej udalosti, aby zaujali stanovisko Cirkvi k nej. Posledné, známe ako Zadarské vyhlásenie z konca osemdesiatych rokov, znelo nasledovne: *Nedá sa potvrdiť, že ide o nadprirodzené udalosti, ale Medžugorie treba naďalej sledovať a skúmať.* Občianska vojna, ktorá v tých dňoch vypukla, prerušila skúmanie záverov Zadaru v Medžugori. Až začiatkom tohto roku Svätá stolica na podnet svätého otca Benedikta XVI. prostredníctvom Kongregácie pre náuku viery zostavila medzinárodnú komisiu, ktorá má skúmať medžugorský jav. Dňa 26. marca 2010 bolo prvé zasadnutie tejto komisie. Môže trvať desiatky rokov, kým bude tento prípad uzavretý.

Čo priviedlo do Medžugoria mňa? Myslela som si, že náhoda, keď ma moja známa len tak na ulici oslovila: „Máme jedno

voľné miesto do Medžugoria, nechceš ísť?“ Bez akejkoľvek doplnujúcej otázky som súhlasila. Až po návrate z cesty som si v knižke **Pozvanie Panny Márie z Medžugoria** prečítala tieto slová: „Sem sa neprichádza náhodou, kto sem príde, ten je pozvaný. Vy ste neprišli pre nič iné, len na pozvanie Panny Márie. Ona vás pozvala a volá vás jedného po druhom ako svoje deti.“ Najdôležitejšie „posolstvá“ z Medžugoria sú: **pokoj, obrátenie modlitba, pôst, zmierenie, svätá omša.** Už dvadsaťdeväť rokov ostali rovnaké, nezmenené. Majú nás priťahovať k Ježišovmu srdcu, aby sme neživorili, ale žili. I dnes znejú: „**Modlite sa, modlite sa, modlite sa. Neexistuje nijaká pohodlnejšia cesta ako modlitba**“, lebo bez viery žijeme len v tme a nevedomosti. Keď nemáme vieru a dôveru, zachváti nás strach a náš život je ohrozený a neistý. „**Pokoj, pokoj, pokoj. Zmierite sa, nech sa ľudia zmieria a nech medzi Bohom a ľuďmi zavládne pokoj.**“ Matka Božia to ustavične opakuje. Ale veď niet na celom svete matky, ktorá by svoje deti nespočetnekrát nenapomínala a neusmerňovala, aby to deti pochopili a boli lepšie.

Chcela som písať o šiestich dňoch prežitých v Medžugori, o každodennom večernom modlitbovom programe, spoločných svätých omšiach podľa národnosti za účasti všetkých pútníkov a kňazov, ktorí ich sprevádzali, o nekonečných radoch pred spovednicami, o výstupoch na vrch Podbrdo a Križevac, o návšteve Oázy pokoja – Cenákoľe – komunite závislých. O Patrikovi, ktorý zanechal výnosný miliónový biznis v Kanade, usadil sa tu a buduje stredisko na duchovné cvičenia vo forme stredo-vekého hradu. O Slovenke Terezke, ktorá prišla a zostala – už trinásť rokov. O neúnavnom františkánskom, pátrovi Slavkovi Barbaričovi, ktorý sa najviac zaslúžil o rozvoj Medžugoria hlavne po duchovnej stránke a ktorý už odpočíva na cintoríne. Výsledky jeho aktivít sú citeľné na každom kroku. S veľkou láskou sa venoval najmä tým ľuďom, ktorí zišli z cesty. Nechcem však vyvolávať nejakú polemiku, lebo Cirkev zatiaľ toto miesto nazýva miestom modlitby, nie miestom zjavení a vyzýva byť opatrní. Ale asi nie je podstatné, do akej miery ide o údajné zjavenia. Podstatné je, že je to miesto, kde mnohí znovu našli Boha, znovu sa naučili dávno zabudnuté modlitby, po dlhých rokoch prijali sviatosť zmierenia a Eucharistiu. Mnohí sa obrátili a uzdravili na duši. Kňazi – spovedníci tvrdia, že ich boli stovky. Písať o tom by bolo, ako popisovať technológiu výroby vína, spôsob jeho servirovania a pitia. Dalo by sa to pekne a dlho vysvetľovať, ale ten správny efekt sa aj tak dostaví, až keď ten pohár vína skutočne vypijete. Taký je aj rozdiel medzi rozprávaním a skutočným zážitkom.

Vďaka, Kráľovná pokoja – Kraljica mira, za pozvanie, materinské privítanie a objatie! Ak ma znovu pozveš, určite prídem.

Táňa Hrašková

Týmto nechceme predbiehať rozhodnutia komisie, oficiálne ustanovenej príslušnou cirkevnou autoritou. A navyše, aj miesta, kde nie je potvrdená autentickosť zjavení, ba ani nijaké zjavenia sa tam nestali, môžu byť omilostenými mies-

tami, kde mnohí objavujú poklad viery a menia svoj život. Mne osobne sa zdá, že Medžugorie takýmto omilosteným miestom je, či aj miestom autentických zjavení, to si vôbec netrúfam posúdiť.

Cenzor

Opýtali ste sa

V poslednom čase sme dostali niekoľko otázok k téme kňazstvo žien. Zneli asi takto: „Ozaj, prečo sa v Katolíckej cirkvi žena nemôže stať kňazom? V niektorých cirkvách či náboženských spoločenstvách to predsa umožňujú ich predpisy“. Pre krátkosť času na spracovanie témy sme siahli po článkoch zo Svätla: *Je ordinácia žien raz navždy vylúčená z pera -iš- a Ešte k sväteniu žien z pera Karla Komárka, ktoré postoj Cirkvi objasňujú. Vybrali sme z nich niekoľko myšlienok.*

Prečo teda Katolícka cirkev s definitívnou platnosťou rozhodla, že žena sa nemôže stať kňazom? Jednoduchá odpoveď znie: *kňazské svätenie je od apoštolských čias, teda počas celých dejín Cirkvi vyhradené pre mužov. Je to nepretržité odovzdávanie kňazského úradu, ktorý Ježiš zveril svojim apoštolom (Svätlo č. 32/2010).*

A článok pokračuje: K otázke svätenia žien sa Svätá Stolica v nových dejinách vyjadřila po prvýkrát v r. 1975. Ten problém sa však vtedy týkal Anglikánskej cirkvi, v ktorej začali uvažovať o tom, že začnú svätiť ženy. Svätý Otec Pavol VI. upozornil anglikánske spoločenstvo, že tento krok je vážnym porušením apoštolskej tradície a predstavuje novú závažnú prekážku na ceste zjednotenia kresťanov. A pretože sa v tom čase aj medzi niektorými katolíckymi teológmi začalo diskutovať o tejto téme, Pavol VI. dal za úlohu Kongregácii pre náuku viery problém vysvetliť. Stalo sa tak vyhlásením *Inter Insigniores* z 15. októbra 1976 (AAS 69. 1977, 98- 116).

Základným argumentom v tomto vyhlásení je skutočnosť, že tak rozhodol Kristus. Ako napísal Ján Pavol II. v apoštolskom liste *Mulieris dignitatem* Ježiš povolal za apoštolov mužov, urobil tak z vlastného rozhodnutia, pričom to nebolo preto, že by bral ohľad na vtedajšie zvyky. Evanjeliá a Skutky apoštolov podávajú svedectvo, že Pán Ježiš si túto formu povolania ku kňazstvu zvolil potom, čo celú noc strávil v modlitbách a apoštoli po jeho nanebovstúpení konali v zhode s týmto jeho rozhodnutím a odovzdávali svoju moc a svoj úrad výlučne mužom. Cirkev to, čo prevzala od samého Ježiša Krista, vždy pokladala za záväznú a raz navždy platnú normu a necíti sa oprávnená ju meniť. A konečne, je to celkom vecou Cirkvi a nič na tom nemôžu zmeniť nijaké vonkajšie okolnosti ani sociálne či sociologické, ani názory publikované v sekulárnych médiách či požiadavky niektorých skupín žien, bojujúcich za „rovnoprávnosť“.

Nie je to nijaké degradovanie žien. Skutočnosť, že Ježišova Matka Panna Mária nemala apoštolské poslanie a nevykonávala kňazskú službu, celkom jasne naznačuje, že nepripustenie žien ku kňazstvu nie je

degradáciou ani diskrimináciou žien, ale je to verné zachovávanie tých ustanovení, ktoré Cirkvi odovzdal sám jej zakladateľ.

Neveriaci človek, ktorý pokladá kňazské svätenie len za akýsi rituál, asi ťažko pochopí postoj Cirkvi k tejto otázke, no aj tak by sme od týchto ľudí mohli očakávať trochu viac pochopenia, veď ide o vec Cirkvi a je to výlučne jej problém, aké zásady bude uplatňovať v tejto otázke.

A čo sa týka ordinovania žien v niektorých protestantských cirkvách, K. Komárček píše: Pokiaľ ide o nekatolícke kresťanské spoločenstvá, mali by sme si so všetkou ohľaduplnosťou a úctou k nim uvedomiť, že kňazstvo v týchto denomináciách nie je totožné s kňazstvom v Katolíckej alebo Pravoslávnej cirkvi, hoci má rovnaké pomenovanie. U evanjelikov môže službu kňaza vykonávať každý člen už na základe toho, že je pokrstený. Samozrejme, musí absolvovať štúdium teológie, a musí ho ordinovať predstavený, ale sviatosť kňazstva k tomu nepotrebuje prijať, stačí mu všeobecné kňazstvo, vyplývajúce z prijatia krsťtu. Ak sa to chápe takto, potom úlohu kňaza môže vykonávať aj žena. Katolícka a Pravoslávna cirkev na základe starej tradície rozlišuje tzv. služobné kňazstvo, ktoré sa udeľuje zvláštnou sviatosťou kňazstva a podľa Druhého vatikánskeho koncilu sa líši od všeobecného kňazstva svojou podstatou nielen stupňom. V Katolíckej cirkvi, a na tom Cirkev trvá, sa sviatosť kňazstva odovzdáva vkladáním rúk len od nástupcov apoštolov, ktorí ju prijali od Ježiša Krista. Takéto chápanie kňazskej služby je jeden z podstatných rozdielov medzi katolíckimi a evanjelikmi.

Z citovaných článkov vybrala a preložila
X. D.

Farská knižnica informuje

Tieto naše postmoderné časy, v ktorých sa teraz nachádzame a žijeme náš každodenný život, na nás veľmi intenzívne útočia a vyvíjajú silný tlak, aby sme produkovali viac, rýchlejšie, lacnejšie, lepšie... Nevieme a ani sa nestačíme brániť, lebo unavení a vyčerpaní padáme večer čo večer do postele, a tak nám plynú týždne, mesiace a roky. Tak nám uplynie aj náš život, náš jediný, jedinečný, neopakovateľný život, od ktorého závisí aj naša budúcnosť, naša večná budúcnosť, naša večnosť.

Publikácia nemeckých autorov *Fridricha Asslándera* a *Anselma Grüna: Time Management jako duchovní úkol* (Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2010, 233 s.) sa práve touto problematikou zaoberá veľmi zaslávane. Oboch autorov už poznáme, A. Grüna ako benediktínskeho mnícha, duchovného sprievodcu a autora mnohých kníh o duchovnom živote a F. Asslándera ako psychológa, sociológa a manažéra zaoberajúceho sa duchovným poradenstvom.

Kniha nás učí vytvoriť si nový vzťah k času, ktorý je nám darovaný, a z ktorého budeme musieť skladať účty.

V deviatich kapitolách sa pred naším duchovným zrakom otvárajú tie najbolestnejšie problémy a denné skúsenosti so stálym nedostatkom času. Dozvedáme sa, čo je čas; ako sme zvyknutí náš čas deliť a charakterizovať; akými jednotlivými štádiami v živote prechádzame vo vzťahu k času; aký odlišný vzťah a pohľad máme na čas, keď sme mladí a ako si ho vážime a šetríme, keď už máme rôčkov viac; aké dôležité je spojenie medzi časom a spiritualitou.

Niekoľko kapitol je venovaných negatívnym javom využívania času. Prečo chceme viac a viac, a prečo niektorým čas nestačí a iným áno, keď ho máme rovnako: 24 hodín za deň a 60 minút za hodinu? V čom vlastne tkvie umenie využiť a objaviť čas a priestor na modlitbu, na stíšenie sa a na odpočinok? Starobylé heslo sv. Benedikta *Ora et labora* má pre moderného človeka rovnaký význam a hodnotu, ale musíme sa znova naučiť uskutočňovať ho v každodennom živote.

Celá kniha je veľmi užitočným sprievodcom a radcom na odstránenie nástrah našich čias. Na konci každej kapitoly sú praktické typy a rady, ako riešiť tie najvypuklejšie ťažkosti, ako si uľahčiť a zvládnuť problémy, do ktorých sa dostávame práve pre našu stratu schopnosti dobre a kvalitne využiť čas.

Keďže sa už skončili prázdniny a obdobie dovoleniek a život – či už študentský alebo pracovný – nás opäť zavaluje svojimi nárokmi, siahnime po tejto knižke. Verím, že sa nám trochu vyjasní v našich časových termínoch a upokojíme sa v hektike života podľa skúseností autorov a budeme ľahšie a pokojnejšie kráčať cestou, na ktorú máme čas dopredu vymedzený.

Monika Šandorová

LECTIO DIVINA: cyklus Útecha pre Baránkovu nevestu

Bratislavský arcibiskup-metropolita Mons. Stanislav Zvolenský pozýva na ďalší ročník biblických stretnutí formou *Lectio divina*, ktoré budú venované poslednej knihe Svätého Písma – Apokalypse, **Knihe Zjavenia svätého Jána apoštola**. Od septembra 2010 do júna 2011 sa uskutoční desať biblických stretnutí v Katedrále sv. Martina vždy prvú stredu v mesiaci o 20.00.

Najbližšie stretnutie sa uskutoční v stredu 1. septembra na tému: „Mám kľúče od smrti a podsvetia“ (Zjv 1, 1 – 20).

Dôvodom pre výber Apokalypsy je to, že bola napísaná s cieľom povzbudiť komunitu Cirkvi v čase beznádeje alebo prenasledovania. Aj my chceme uvažovať a modliť sa nad desiatimi časťami Apokalypsy, ako nad textami, ktoré sú útechou pre Baránkovu nevestu, pre Cirkev. V poslednom rade *Lectio divina* tejto knihy Svätého Písma pomôže lepšiemu chápaniu a porozumeniu náročných textov Knihy Zjavenia.

Program stretnutí:

- 1. september 2010 – „Mám kľúče od smrti a podsvetia“ (Zjv 1, 1 – 20)
- 6. október 2010 – „Stojím pri dverách a klopem“ (Zjv 3, 1 – 6. 14 – 22)
- 3. november 2010 – 24 starcov a 4 bytosti (Zjv 4, 1 – 11)
- 1. december 2010 – Zapečatená kniha v rukách Baránka (Zjv 5, 1 – 14)
- 5. január 2011 – Nesmierny zástup v bielom (Zjv 7, 2 – 17)
- 2. február 2011 – Veľké znamenie: Žena odetá slnkom (Zjv 11, 19; 12, 1 – 14)
- 2. marec 2011 – Nová pieseň, žatva, vinobranie (Zjv 14, 1 – 5. 14 – 19)
- 6. apríl 2011 – Tisíc(e) rokov s Kristom (Zjv 20, 1 – 15)
- 4. máj 2011 – Nové nebo, zem i Jeruzalem (Zjv 21, 1 – 14.22 – 27)
- 1. jún 2011 – „Príď, Pane Ježišu“ (Zjv 22, 1 – 7. 12 – 20)

Prednesené *Lectio divina* budú následne uverejňované na webovej stránke Arcibiskupského úradu ako zvukové nahrávky vo formáte MP3 a tiež aj v textovej verzii.

(Dokončenie zo s. 1.)

Oroduj za nás, ...

sa nachádzala milostivá socha Sedembolestnej Panny Márie a za ňou majestátny obraz Nanebovzatia, ktorý je patrocíniom kostola podobne ako tu v Blumentáli. Ako by toto usporiadanie liturgického priestoru na jednej strane hovorilo o našej najväčšej duchovnej a životnej túžbe, ktorou je večné šťastie v Bohu, nebeská blaženosť. Ale tá socha Piety pod obrazom akoby nám všetkým pripomínala: bez prijatia utrpenia to nejde. V tejto súvislosti ja osobne zvyknem robiť určité prirovnanie dospelého človeka s dieťaťom. Keď rodičia idú k lekárovi a dieťa má dostať injekciu, čo predovšetkým (alebo možno ako jedinú) to dieťa vníma? Obsah injekcie, látku, ktorá mu pomôže v boji proti chorobe, alebo skôr vidí len ten nebezpečný hrot ihly, ktorá mu spôsobí krátkodobú bolesť? Dokáže ono vtedy pochopiť zdravotnícky personál a najmä vlastných rodičov, prečo tejto jeho traume nechcú zabrániť, ba naopak, ešte ho nútia, aby sa tomuto úkonu podrobilo? Možno sa aj my niekedy ako deti nechápavo dívame na nášho nebeského Otca a určité jeho kroky mu zazlievame. Ako dospeli na rozdiel od detí už takéto „bolesti“ inak hodnotíme, ale určité životné bolesti aj naďalej zostávajú. Nech nás tento sviatok povzbudzuje mať odvahu dívať sa na problém utrpenia aj z inej, než čisto ľudskej a pozemskej perspektívy. Nech nám slávnosť Sedembolestnej Panny Márie umožňuje stotožniť sa s postojom, ktorý pozorujeme aj na príklade samého Vykupiteľa i jeho matky Panny Márie, patrónky nášho národa: per cruce ad lucem – cez kríž ku svetlu!

Mgr. Branislav Čaniga,
blumentálsky farár

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Pi: 14,30 – 16,30 h;
telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566;
kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

• **nedela a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** **5,45; 6,30; po-pia 16,30; 18,00 h (v utorok a piatok), v sobotu popoludní len o 18,00 h;** • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov. V deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok (napr. sv. Cyrila a Metoda a Sedembolestnej Panny Márie): 6,00; 7,30; 9,00, popoludní o 16,30 a 18,00 h – všetko slovenské.

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA – ZMENA

• **vo všedné dni** ráno budeme spovedať počas druhej svätej omše od 6,30 h do jej skončenia, večer pri svätej omši od 16,30 h do jej skončenia; • **v prvopiatkový týždeň** aj pri prvej svätej omši od 5,45 h (pondelok až piatok) a vo štvrtok a piatok od 15,00 h do skončenia večernej svätej omše (cca 17,30 h); • **v nedelu** dopoludnia medzi svätými omšami (v prípade potreby aj cez sväté omše) od 7,00 do 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

4. 9. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 18. 9. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

v stredu ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda o 7,15 h; vo štvrtok po sv. omši, ktorá sa začína o 16,30 h, teda od 17,15 do 18,00 h. Saleziáni (Miletičova): vo štvrtok po večernej sv. omši.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 17,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.
- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa začína vždy v prvý pondelok mesiaca. Snúbenci sa stretnú **dva** krát s kňazom, **raz** s psychológom a potom s **lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva**. Každé stretnutie sa začína vždy v pondelok o 17,00 h na farskom úrade. Treba sa hlásiť aspoň **tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša**.
- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach pondelky, utorky a štvrtky na fare.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY – BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA SEPTEMBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby v menej rozvinutých častiach sveta ohlasovanie Božieho slova obnovilo ľudské srdcia a povzbudilo ich do aktívnejšej práce pre spoločenský pokrok.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby sme otvorili svoje srdcia láske a ukončili početné vojny a konflikty, pre ktoré stále trpí náš svet.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby sme na prihovor Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, aktívne prispievali k zachovaniu dedičstva otcov a k oživeniu praktického života viery na Slovensku.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

7. 9. Sv. Marka Križina, Melichara Grodzieckeho a Štefana Pongráca, kňazov a mučeníkov
8. 9. Narodenie Panny Márie
12. 9. Mena prebľahoslavenej Panny Márie
14. 9. Povýšenie svätého kríža
15. 9. Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska
21. 9. S. Matúša, apoštola a evanjelistu
27. 9. Sv. Vincenta de Paul, kňaza
29. 9. Sv. Michala, Gabriela a Rafaela, archanjelov

POĎAKOVANIE

Touto cestou **ďakujeme dp. diakonovi Lukášovi Uváčikovi**, ktorý v našej farnosti cez letné prázdniny vykonával diakonskú prax. Sme vďační za jeho horlivú službu. Nech ho na prihovor Panny Márie aj naďalej sprevádzajú dary Ducha Svätého, aby ho s Božou pomocou jeho duchovné úsilie viedli k prijatiu kňazskej vysviacky v budúcom roku.

OZNAMUJEME

- **Omšové úmysly** na mesiac október sa budú zapisovať vo štvrtok **2. 9. 2010 od 16,00 h** v krstnej kaplnke.
- **Veni Sancte:** v nedeľu **5. 9. pri spievaných svätých omšiach** budeme vyprosovať dary Ducha Svätého pre žiakov, študentov a učiteľov modlitbou veni sancte. Pre naše cirkevné učilište bude Veni Sancte v kostole vo štvrtok 2. 9. o 9,00 h.
- **Blumentálsky hudobný večer** sa uskutoční v sobotu **11. 9. o 16,00 h na farskom dvore**, v prípade nepriaznivého počasia v seminárnej miestnosti. Na akciu sú pozvaní farníci všetkých vekových kategórií.
- **Sväté omše na sviatok Sedembolestnej Panny Márie** budú v stredu 15. 9. budú o 6,00; 7,30; 9,00; 16,30 a 18,00 h.
- **Príprava dospelých na prijatie sviatosti** sa bude konať aj tento rok. Ti, ktorí by mali záujem o prijatie sviatosti krstu, prípadne svätého prijímania a sviatosti birmovania, **môžu sa prihlásiť v kancelárii farského úradu počas úradných hodín do konca septembra**.
- **Príprava na sviatosť birmovania – žiaci 9. roč. ZŠ a starší**, ktorí majú záujem prijať túto sviatosť v našej farnosti, sa môžu **prihlásiť do konca septembra** v kancelárii farského úradu počas úradných hodín.

ZMENA V OMŠOVOM PORIADKU

- **Od 1. 9. nebudú bývať vo všedné dni vo sväté omše o 18,00 h s výnimkou utorka a piatku**, keď budú sväté omše s účasťou mládeže, resp. pre birmovancov. Túto zmenu, o ktorú požiadal ešte bývalý pán farár, odobril tunajší Arcibiskupský úrad, ako aj Dekanský úrad Bratislava-stred. Taktiež oznamujeme, že **pred rannými svätými omšami vo všedné dni sa ruší rozdávanie svätého prijímania**.

ZAOPATROVACÍ MOBIL

- Mobilné číslo **0948 313 363** slúži výlučne na účely zaopatrovania na území farnosti Blumentál a pre potreby nemocníc Mickiewiczova a Železničná.

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Pavol Póša, Zdenko Tkáčik, Daniel Dian, Andrej Kalamen, Marián Bér. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk**.